

Мотиваційний компонент методики забезпечення навчального процесу з використанням дистанційних технологій

ст. викл. Кульчій О.О., кафедра правознавства

Використання дистанційних технологій у навчальному процесі стає нагальною вимогою сьогодення. Це дозволить здешевити навчальний процес для ВНЗ та зробити його значно зручнішим для студентів. Однак організація новітнього навчально-дистанційного процесу висуває ряд методичних викликів для науково-педагогічних працівників, які мають його забезпечити. Проблема полягає не лише у відносній новизні дистанційного навчання для України, відсутністю чіткого законодавчого його унормування та неможливості чіткої ідентифікації особи, знання якої контролюються дистанційно. Одним із найактуальніших завдань, на нашу думку, є мотиваційний компонент методики дистанційного навчання. В більш технологічно розвинених державах, звідки й прийшли до нас дистанційні технології навчання в умовах становлення інформаційного суспільства стало нагальною необхідністю навчання упродовж усього життя. Працівники, що бажають користуватися конкурентними перевагами на ринку праці шукають можливості для підвищення власної кваліфікації, для чого дає чудові можливості саме дистанційне навчання. Однак освітнє середовище в Україні дещо відрізняється. Не є секретом орієнтованість значної кількості студентів заочної форми навчання на отримання не знань, а диплома. В таких умовах створенню пізнавальної мотивації студентів повинна приділятися значна увага на всіх рівнях організації навчального процесу.

Одним із чинників, що має сприяти зростанню такої мотивації має бути реальний і усвідомлений вибір студентами вибіркового навчальних дисциплін. Орієнтуючись на клієнтів із середовища дорослих, працюючих людей, варто чітко усвідомлювати неприйнятність нав'язування предметів, цінності й значимості яких вони для себе не усвідомлюють. Звісно, здобуття вищої освіти передбачає опанування студентами широкого кола дисциплін, які, зокрема, повинні сприяти формуванню всебічно і гармонійно розвиненої особистості з широким світоглядом. Однак для цього краще запропонувати ширше коло навчальних дисциплін, з яких кожен студент зможе обрати цікаві саме для нього. Звісно, таким чином не можна вчинити з нормативними дисциплінами, однак їх студенти обирають, вступаючи на навчання за певним напрямом підготовки. Вищевказане є ідеалом організації навчального процесу, однак саме для студентів дистанційної форми навчання, зважаючи на потенційну гнучкість у формуванні груп з вивчення певних

навчальних дисциплін, цей ідеал можна і варто спробувати реалізувати. Практичною проблемою може бути лише необхідність очного прийняття іспитів чи заліків, що за умови вивчення дисципліни малою кількістю студентів у певному місті може бути економічно недоцільно. Однак з цією метою можна використати навіть можливості Skype в комп'ютерних класах на базі «майданчиків».

Іншою проблемою, яку слід враховувати є те, що самостійне навчання потребує значного рівня самоорганізації, чого можна чекати далеко не від усіх студентів. Тому не варто забувати, що дистанційне навчання має супроводжуватися якщо не постійним, то регулярним контактом викладача зі студентами, що має стимулювати студентів і може стати перевагою дистанційної форми навчання перед заочною. Тож варто застерегти від розповсюдженого помилкового погляду на дистанційний курс лише як на розвинений посібник для самостійної роботи студента. Студент на початку навчального року повинен скласти календарний план вивчення кожного навчального курсу (самостійно, оскільки доцільно дати можливість розстановки пріоритетів), якого повинен чітко дотримуватися. Крім того, на нашу думку варто продумати можливість, у разі потреби, індивідуального вибору темпу навчання студентом залежно від його рівня здібностей, життєвих обставин. Дистанційна форма навчання дає для цього необхідні можливості.

Під час проектування дистанційного курсу викладач виходить із його навчальної програми та з власних уявлень про його зміст та структуру. Однак, на нашу думку, для сприяння пізнавальній мотивації студентів варто на початку вивчення дисципліни здійснювати вхідне анкетування студентів (наприклад, з допомогою форуму, або завдання з відповіддю у вигляді тексту), спрямоване на виявлення очікувань студентів, які вкрай важливо виправдати.

Безумовно, жодні методичні прийоми не дозволять подолати технічних обмежень дистанційних технологій навчання, пов'язаних із неможливістю здійснення заходів контролю щодо значної кількості студентів виключно дистанційно, однак ці недоліки з часом також буде подолано.

Тільки зважене використання усіх доступних методів навчання з урахуванням специфіки форми навчання, змісту курсу та аудиторії зможе забезпечити найвищий рівень засвоєння матеріалу з правових дисциплін та, що ще важливіше, розвиток системного мислення та виховання правової студентів.